

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
DR. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó laptulajdonos:
MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2–3-ig.
Telefon: 14.

Meghalt Elek nagyapó.

Amióta megszületett, mindig, mindenkinnek csak örömet szerzett. Huszonöt gyermeknemzedék leste az ajkairól édesen folyó szót, olvasta művészettel megírt meséit. S a kicsinyek öröme a nagyok szívében is visszhangot keltett.

Most elsőízben történt, hogy öröm helyett bánatot szerzett mindenkinnek, az egész magyarságnak, erdélyieknek és határon tuliaknak.

Meghalt a mesélő, drága Elek nagyapó, kezéből kihullt a toll, mely annyi bájos mondatot írt le, elnémult az az ajak, mely annyiszor fakasztotta mosolyra, kacagásra a nagyapó köré seregülő gyermekcsereget.

Felesége, a Nagyasszony, nem akart férje nélkül élni. Egy őrizetlen pillanatban mérget vett be s követte szerető férjét, mint ahogy életében mindig tette, most is, a halálba.

Könnyezve állunk a két koporsó mellett mi különösen, árván maradt erdélyi magyarság, látva, hogy támaszaink, nagyságaink egymásután dőlnek ki sorainkból, hol megmarad nyomukban a tátongó, soha nem pótolható, létünket fenyegető üresség.

Élete.

1859. szeptember 30-án született az udvarhelymegyei Kisbácsonban egyszerű lófő családból.

Középiskoláit a nagyhirű székelyudvarhelyi kollégiumban végezte. Itt érettségi után Pestre kerül, hol a bölcsészeti fakultás hallgatója lesz. Tehetsége és hajlama azonban ellenállhatatlan erővel az irodalom felé vonza s ő is, mint annyian a nagyok közül, az ujságíráson keresztül kóstol bele először az irodalomba.

Mint ujságíró.

Humoros tárcái és nagy intelligenciára valló objektív könyvkritikái hívják fel rá a figyelmet a rettegett hírv kritikusnak, Gyulai Pálnak, aki azután örömmel siet segítségére a felfedezett új tehetségnek. Így lesz már 1884-ben segédszerkesztője, majd szerkesztője és tulajdonosa az Ország-Világ című képes hetilapnak, mely rövidesen az ország legnépszerűbb lapjává avanszál műértő kezei között.

1887-ben megválasztják a nagyajtai kerület képviselőjévé s kerületét képviseli egész 1892-ig. De belátja, hogy a politika az ő tekervényes utáival nem illik az ő gyermekiesen

őszinte természetéhez s így 1892-ben végérvényesen hátat is fordít a politikának s minden idejét a publicisztikának és irodalumnak szenteli.

Már mint képviselő szerkeszti pár évig a szabadelvű-párt Magyar Nép c. napilapját. Majd rövidesen megalapítja és kerekén 10 évig szerkeszti a Nemzeti Iskola c. tanügyi lapot s ezzel egy időben a Néptanítók Lap-ját. A magyar tanítóság érdekét különösen e szép lapban védte nagy elszántsággal és hozzáértéssel.

Rövid ideig szerkeszti a Magyarország és Magyar Világ c. napilapokat is.

Igazi terrénuma azonban az ifjúsági irodalom volt. Már zsenge gyermekkorában nyilvánult meg ez irányu hajlama. Egész fiatalon kezdett irogatni verseket és cikkeket az akkori legnépszerűbb magyar gyermeklapba, a „Az én Ujságomb“-ba, amit aztán Pósa Lajossal együtt hosszabb ideig szerkesztett is.

A „Magyar Lányok“ c. lapnak is buzgó munkatársa volt.

Majd Sebők Zsigmonddal együtt szerkeszti a Jó Pajtást, ami abban az időben alig hiányzott a magyar gyermekek asztaláról.

A „Cimbora.“

Sokan nem tudják, hogy a 60 éves Benedek Elek, aki már Budapesten a beérkezett és általánosan elismert írótekinély minden előnyét és kényelmét élvezte, székely fájának mily hártatlan szeretetéről tett tanuságot, mikor a nagy összeomlás után haza jött Erdélybe.

Hiszen ő, aki már tagja volt a Petőfi Társaságnak, a Kisfaludy Társaságnak, bizalmas baráti viszonyban volt gróf Apponyi Alberttel, akinek szónoklatait sajtó alá is rendezte, Pesten igazán kényelmesen és gondtalanul élvezhette volna 40 éves irodalmi munkásságának jól megérdemelt gyümölcseit. De ő nem tudta elviselni a gondolatot, hogy drága, elszakított szülőföldjétől távol éljen. Tudta, hogy nagy szükség lesz rá itthon. Mikor tizezrével emigráltak ki innen az állásukat veszített tisztviselők, de jól szituált emberek is, ő vissza jött. És kezdett dolgozni rendíthetetlen energiával iderekedt magyar fajaért.

A gyermekeipőben járó erdélyi magyar irodalom az ő szakszerű irányítása mellett bontogatja szárnyait s még megérhette, hogy az ő „édes fia“, ahogyan becézgette a köréje gyűlt székely írókat, extázisba hozzák a főváros közönségét, mikor tíz évi termésükkel Budapesten bemutatkoztak.

Bár itt is kivette részét a magyarság minden szellemi megmozdulásában, mégis szíve hő vágya a gyermekcsereghez vonzotta.

Ezért alapította meg a Cimbora c. gyermeklapot, hogy az erdélyi magyar gyermekcsereget megtanítsa a magyar kultúra szeretetére. Korát meghazudtoló frissességgel és fiatalos munkakedvvel szerkesztette ő maga egyedül a Cimbora Kisbácsonban és küldte el minden héten a hetedik vármegyébe, Szatmáron lévő kiadójához. Népszerű gyermeklapjának fenntartásához ő maga is óriási anyagi áldozatokat hozott, de úgy látszik, anyagi kiadója nem tudott felérni a Benedek magas röptű intencióihoz s ép a kiadójával támadt anyagi differenciák rendezése céljából írt levele közben érte utól a kegyetlen végzet.

Sok száz erdélyi gyermek találta örömét a Cimbora-ban s a mai nyomorúságos iskola-viszonyok mellett Elek apó igazán kulturmissziót teljesített lapjával. De lapján kívül sok ezer magyar gyermekkel levelezésben állott. Tanította, buzdította, vagy intette; feddette őket, amint megérdemelték. Csak a gyermekeknek írt leveleinek portókölsége jókora összeget emésztetett fel vagyonszájából. De ő szívesen hozta meg ezt az áldozatot, mert jól tudta, hogy az elvetett mag a fogékony gyermekcseregnél igen termékeny talajra talál.

Az író.

Benedek Elek írói munkásságához tartozik az a sok ezer cikk, amit különböző lapokban egy emberöltőn át írt. Ezeknek a száma áttekinthetetlen, de itt röviden inkább önálló formában megjelent műveit szeretnénk felsorolni.

Ő volt a megalapítója a Kis Könyvtár c. ifjúsági könyvsorozatnak, amelynek körülbelül 130 kötetéből 20-at ő maga írt.

1896-ban jelent meg fő műve, a Magyar mese és mondavilág, melyben a magyar mitikus kor csapongó meséit az ő egyéni zamatos nyelvén teszi mindenki számára élvezhetővé. Ez öt hatalmas kötet több kiadást ért s még ma is frissen és elevenen hat.

Összegyűjtötte külön könyvben a székely népmeséket és balladákat is, miket Székely Tündérország címen már 1885-ben kiadott.

A magyar népköltés gyöngyei, a Magyar Nép multja és jelene című két kötetes nagy munkája követik az előbbieket.

Ifjúsági regényei sorra jelennek meg Az én ujságomban és a Magyar Lányokban. Legsikerültebbek Zsuzsika könyve, Toldi Miklós

Művészies képeslapok a

Gyilkostó és környékéről
Vállalja ezeknek művészies nagyítását is

Artz Tilly műtermében.

Virágos kert, Bárányfelhők, Két gazdag ifju története, Katalin stb.

A világ mesekincsének legjavából szintén ad a gyermekeknek. Grimm meséi, a Csodalámpa és Csili-Csali Csallavári csalafintaságai, Világ szép mesék stb.

A gyermekek és az ifjuság mellett azonban Benedek Elek a felnőttek nyelvén is irt több maradandó irodalmi alkotást.

Testamentum és hat levél című gyönyörű könyve tiz kiadást ért meg. Nagy sikere volt a Kollektor és Huszár Anna című regényének is.

A Nagy Magyarok Élete 15 kötetében a nagyság emberi magaslatán tanította meg a gyermeklelkeket fajuk multjára.

Utolsó nagy regénye, az Édes anyaföldem, 1920-ban jelenik meg. Ő maga e regényét tartja főművének s szülőföldje iránti határtalan szeretete e művében bontakozik ki előttünk igazi mivoltában. A szülőföld felséges himnusza ez a könyv, melynél szebbet nem sokat irtak magyar nyelven.

A tragédia.

Benedek Elek a legutolsó napokig teljes szellemi frissességben és egészségben intézte dolgaikat s annál fájdalmasabban lepte meg hirtelen

halála nemesak zokogó családját, hanem az egész erdélyi magyarságot. Pénteken még jó kedvvel ült íróasztalához, hogy levelezését elintézte, mikor hirtelen elájult, leesett a székről. Az előhívott orvos súlyos agyvérzést állapított meg s szombaton már nemes lelkét visszaadta Teremtőjének.

Még egy tragédia.

Felesége, mikor megtudta, hogy ura menthetetlen, 9 darab veronal tablettát vett be titokban. Mire a családtagok észrevették tragikus tettét, már hiábavaló volt minden: a nagyszszony is követte férjét a halálba.

A temetés.

Hétfőn volt a tragikus sorsu házaspár temetése a kisbaconi temetőben, hová nemesak a környékről, hanem Erdély minden zugából tömegesen zarándokoltak az emberek, hogy utolsó Istenhozzádót mondjanak a magyarság nagy halottjának.

**Szombaton, aug. 24-én
a Laurentziben**

Kőrösladányi-est.

Az új közigazgatási törvény.

Ismereti: Dr. Fábián László ügyvéd, magyarpárti szenátor.

Az ország területe a törvény 1. §-a szerint közigazgatási szempontból vármegyékre és községekre tagozódik. A vármegyék ismét járásokra oszlanak. Az egyes községek ismét kerületekre tagozódhatnak s úgy a községek, mint a községi kerületek, valamint a vármegyék is jogi személyiséggel bírnak, vagyis önálló közigazgatási alanyok.

Ennek a szakasznak a szövegéből megállapítható, hogy a járások az új szisztém szerint nem lesznek jogi személyek s nem fognak önálló szervként jelentkezni a közigazgatás gépezetében, hanem csak a jogiszemélyiséggel bíró községekkel. Szerepük oly kevés, hogy a törvény egész szövegéből alig állapítható meg a jövőbeli feladatuk.

Vármegyék és községek egyesülése csak a törvényben előírt feltételek és előírt szabályok szerint történhetik.

A vármegyék és községek határait — területét törvény állapítja meg. A törvény csak azt mondja, hogy törvény állapítja meg, de mert ebben a törvényben nincs megállapítva, azt kell következtetnünk, hogy erről ismét egy külön törvény fog intézkedni, amelyben ismét bőséges alkalom lesz a sovínista eszmék érvényesítésére. A még meg nem hozott törvényben megállapított vármegyeyi és községi határok aztán már csak a jelen törvényben előírt módon és feltételekkel változtathatók meg.

A községekről.

A községek két alap-csoportra oszlanak, városi és vidéki községekre. Városi községek lesznek azok a népesebb központok, amelyeket a törvény városi községeknak nyilvánít. Ezek a városi községek ugyancsak a törvény rendelkezése szerint két csoportra oszlanak: városok és törvényhatósági városok (Municipii).

Városoknak tekinti a törvény azokat a városi községeket, amelyeknek legalább 50.000 lélek lakosuk van s nincsenek felruházva törvényhatósági joggal, míg municipiumok — törvényhatósági városok azok lesznek, amelyek 50.000 lakóssal bírnak, törvénnyel municipiumoknak vannak nyilvánítva, vagy ha 50.000 léleknél kevesebb lakosuk is van, de törvénnyel törvényhatósági joggal ruháztatnak fel.

A törvénynek ez a szakasza (4. §) tehát megállapítja, hogy város csak az a község lehet, amelynek legalább 50.000 lakosa van, vagy ezen felül bármennyi. Ezen alul azonban nem lehet. Törvényhatósági város azonban lehet 50.000 lélekszámon aluli község is, ha azt kulturális vagy gazdasági érdek úgy kívánja s joga külön törvényben megállapíttatik.

Vidéki község (comuna rurală) a törvény 5. §-a szerint olyan közigazgatási egység, amely

népes gócpontokban alakul s egy vagy több (Sat) állhat oly módon azonban, hogy legkevesebb 10.000 lélek legyen egy ilyen közigazgatási egységben. Az olyan község azonban, amelynek egyesítés nélkül is van 10.000 lélek lakósa, törvénnyel városi községgé lehet nyilvánítani.

Az ország községenkénti tagozódása tehát a következő: Törvényhatósági városok, városi községek és vidéki községek. Ezek közül a városok lakóssága: 50.000 lélekben, a vidéki községek lakóssága 10.000 lélekszámban van megállapítva, mint minimum, míg a municipiumok és városi községek lélekszáma nincs limitálva.

A törvény 5. §-a, mely a községek lélekszámát legkevesebb 10 000 lélekben állapítja meg, a kisebbségi községek temetője.

Az erdélyi régi községeknek legalább 70 százaléka vesztí el közigazgatási önállóságát, mert hiszen 10.000 lélek összehozásához 6—7, sőt több községnek kell egyesülnie egy közigazgatási egységbe. Arra pedig bizonyára lesz gondja a hatalomnak, hogy a magyar s általában kisebbségi lakossággal bíró községek román gócpontok köré egyesüljenek. A székely vármegyékben nehéz lesz ugyan a sovínista egyesítéseket végrehajtani, de vegyes lakosságú községekben a kisebbségi falvak sorsa megvan pecsételve.

Minden pedig történik azért, mert a regát szétszórta és a maguk lábán megélni nem tudó községek érdeke úgy kívánja s a regáti érdekekért fel kell áldozni az évszázadokon át kipróbált és jól bevált erdélyi közigazgatási egységeket. A statisztika szerint a regátban 5651 községben nem éri el a lakosság lélekszáma a 600-at, vagyis az összes közigazgatási egységek 60 százaléka, míg erdélyben ez a szám 1143, ami az összes községeknek csak 27 százalékát teszi. Emellett a csekély számú község is Erdélyben abban a helyzetben van, hogy a maga önálló közigazgatásának terheit elbírja, míg a regátbeli községekről maga a miniszteri indoklás mondja, hogy azoknak teherbíró képessége nulla.

A regátban tehát indokolt a falvak egyesítése közigazgatási körzetekbe, nálunk azonban semmi szükség nincs rá s csak a bajok és békétlenségek forrása lesz a jövőben.

A belügyminiszter kijelentette ugyan, hogy Erdélyben nem fogják erőltetni az egyesülést s csak azok a községek egyesülnek, amelyek akarnak, vagy amelyek a közigazgatási költségeket nem bírják el. Node ez megnyugtatósnak jó, de a törvény egyenes rendelkezésével szemben semmi értékkel nem bír.

A törvény 6. §-a szerint azok az eddigi kisközségek, illetve községek, amelyekből az új

közigazgatási egység kialakul, az új községnek a kerületei (sector) lesznek s bizonyos alárendelt közigazgatási tevékenységet fejthetnek ki aszerint, amint 600 léleknél több vagy ennél kevesebb lakójuk van.

Határozottan veszedelmes a 7. § intézkedése is. Eszerint mindazok a községek, amelyek valamely város határáról 3 kilométernyire, vagy ennél közelebb fekszenek, az illető város külvárosaként bekebeleztetnek. Egész sereg község fogja tehát vagyonát és önállóságát elveszíteni ez alapon. Erről itt tovább nem írunk, mert közvetlenül a mi vidékünkön ez nem fordul elő.

A 8. § szerint minden község felosztható kerületekre, a községi tanács határozatával, amelyet a miniszteriumban működő direktorium kell, hogy jóváhagyjon.

A 9. § kimondja, hogy minden községnek csak egy neve lehet, amelyet csak törvénnyel lehet megváltoztatni.

Ez a szakasz is csendben elkönfiskál egy régi jogot, amely szerint a kisebbségek a maguk nyelvén is nevezhették a községeket. (Folyt. köv.)

Borszéki reminiscenciák.

Borszék.

A gyönyörű serpentineken, melyek az emberi nemtörődömség dacára is gyönyörűséggel töltik el az utast, esendörjárőrök között megérkeztem Borszékra.

Gyermekkorom óta járom Borszéket, ismerem az akkori arculatát, mely gondtalan, vidám volt, mikor az emberek ott igazán üdülést és gyógyulást találtak, és nézem a mostanit, mely nekem teljesen idegen.

Az emberek testileg, lelkileg összetörve, csak lézengenek a szép fehér meszes utakon, kiút arcukra a gond, amelyet legalább erre az időre otthon akartak hagyni, de amelytől nem tudtak még itt sem megszabadulni.

Hajdan csattogott a fenyves a kiránduló fürdővendégek kacagásától, valamikor réges-régen Küry Klára is csattogtatta itt pacírtahangját; most nyomottság, kedélytelenség mindenütt!

Régen tobzódott a jókedv, a jó öreg Remény falai között az étteremben napokkal azelőtt kellett asztalt lefoglalni, szólott Dick Gyuri, Csikay, Pongrácz csodálatos hegedűje; most mintha érzéketlen lenne mindenki, oly hidegvérrel hallgatja a katonazene hangjait, mely legtovább 12 órákor már pakolja szerszámaikat, hogy aztán ráboruljon az éjjeli csend az egész Borszékra. Gyönyörű csillagos, észbontó éjjelű, pezsgőgyöngyös, gáláns kalandu Borszékfürdő, hol vagy te most, mely magadhoz gyűjtötted a régi Erdély és Magyarország arisztokratáit, intellektuelseit és a közeli vármegyék zsenitjeit! A mai arculatod csak visszakísértő réme a réginek.

Csak egy nem hagyott el téged, gyönyörű fenyveseid. Milyen szépen tudott zugni az erdő, susogtak a fák, bódítóan, titokzatosan.

Emlékszel-e, te öreg fenyves, a régi jó időkre, mikor öröközöld testedet keresztül szakította a „Szerelmesek útja”, az „Árnyas liget”? A szerelmesek útján pedig egy csobogó patak, amelynek hidját úgy keresztelték el, hogy „Sóhajok hidja”? És a keresztyszülők tudták, hogy miért adták nekik e nevet.

Emlékszem, mikor apró kis gyermekkoromban vig karikázás közben lármánkkal vertük fel a fenyvesek csendjét, a szerelmesek útjának minden padja foglalva volt. Fiatal párok, nyári szerelmesek. Fiatal párok, nyári szerelmek szótták ott jövő ábrándjaikat.

Ki tudja, mi maradt meg ezekből az ábrándokból, hol foszlottak azok széjjel?!

A mai kor mintha nem is ismerné az ábrándokat, melyek ifjukorunknak legdrágább kincsei.

El akartam menekülni a jelen sivársága elől és felkerestem a szerelmesek útját.

Istenem, hogy megváltozott azóta minden! Az egykori gyönyörű sétányt most fájó sebek szakgatják fel. Fű nőtte be az utat, most is csobogva csobog a kis erdei patak, de a régi „Sóhajok hidja” most már roncs, mely nélkü-

lőzi a gondos ápoló kezét. A fenyves pedig, mintha sirna, siratná a multat, most derékban kettőtörve fekszik keresztül-kasul az út szélén, mindenkinek mutogatva nyitott sebeit.

S amint itt barangoltam, eszembe jutott a mult. Találkoztam a multtal, gyermek és ifjkorommal. Megelevenedtek előttem a mult emlékei. Eszembe jutott, hogy ezelőtt pár évvel egyszer séta közben egy szomorú dalt hallottam, lágy, gyöngye női ajkáról. Megkopott a dal szövege, mely rettenetesen találó volt:

„Nekem is volt ifjúságom,
Ígérető multam“.

Ugy éreztem, hogy ebben a két sorban valami rettenetes fájdalom lappang, egy gyönyörűséget ígérető mult és egy elhibázott jelen. Valaki sirt ebben a dalban és azóta nem tudok szabadulni ettől a melódiától, mert lépten-nyomon csak azt látom, hogy mily szörnyűséges igaz szavak azok, amelyeket csak egy borzasztóan csalódott, a jelen elől a multba menekülő szerző vethetett papírra.

Azóta bennem is folyton visszakisért a mult; azóta én is visszasirom ifjúkori ábrándjaimat, melyeket foszlányokban tépdés le a sívár jelen. A jelen prózaisága elől ide menekülök én is a multba, a mult emlékei közé, mert tudom, hogy ezek nem csalnak meg, bármilyen fájdalmat is okozzanak a visszaemlékezéssel.

Ide járok én emlékezni ezekre az ütötköpött sétatányokra, a régi „Szerelmesek útja“-ra, az „Árnyas sétatúra“, amelynek fasorai között vittem utolsó útjára életem felét, egyik drága kis gyermekemet; és a Kerekszék dombos hegyoldalában fekvő csendes kis temetőbe, amelynek egyik parányi sírdombja fogadta magába lelkem rettenetes fájdalmát, mintha bosszút akart volna állani a sors azokért a sok ártatlan örömeikért és emlékekért, amelyeket itten, Borszéken szereztem.

Temettem akkor és azóta minden évben ide járok ki temetni, különösen ősszel, mikor a természet is temet, temeti — önmagát, mikor... hullanak a falevelek...

És a falevelekkel együtt temeti az idő is önmagát, egyik nap a másikat; a tavasz a telet, a nyár a tavaszt, az őszt a nyarat és a tél az őszt.

És ilyenkor borus kedélyhangulatban, mint valami láthatatlan szférából szűrődő zene, hallok a régen hallott melódiát:

„Nem jönnek vissza már az évek
A multtal nincs találkozás;
A csókok, vágyak, mind elégnék
És véget ér az álmodás;
A multból nem marad, csak egy kevés
Kesergő, könnyes, bus emlékezés.“

—y—r.

A Romániai Magyar Dalosszövetség főtitkára Ditróban.

A kolozsvári karnak és kántor továbbképző tanfolyam vezető tanára, Tárca Bertalan, ki egyben a Magyar Dalosszövetségnek is főtitkára, folyó hó 17-én Ditróba érkezett. Még a nyár elején rendezett tanfolyam ideje alatt ígéretet tett dalárdánk karnagyának, hogy a tervbe vett székelői kirándulása alkalmával meglátogatja a ditrói dalárdát is.

Ezen ígéret kapcsán hívta meg most a ditrói dalárda vezetősége a dalárdának folyó hó 18-án (vasárnap) tartott erdei mulatságára. Tárca főtitkár a meghívást elfogadva, szombaton, f. hó 17-én Ditróba érkezett. Este tiszteletére a dalárda több darabot énekelt, mely után főtitkár igen érdekes és tanulságos előadást tartott a dalosokat érdeklő dolgokról.

Másnap, 18-án reggel 9 órakor indultunk a tervezett kirándulásra a közeli „Tilalmas“ nevű erdőbe, ahol igen kellemesen töltöttük a napot vig lakmározás és dalolás között, mely a késő esti órákban ért véget.

Megemlítést érdemel, hogy a dalárda vezetősége — ami ma ritka eset — maga szolgáltatta ki a vendégeket háziassan, a friss nyáron sült sertés peccenyével, amelyből mindenki kénye-kedve szerint válogathatott. Ehez adva a behűtött sört és kitűnő bort stb... bänkód-

hatik, aki lemaradt erről az igazi magyaros zamatú mulatságról.

Minyjunknak, kik ott voltunk, sokáig emlékezetes marad ez a minden tekintetben szépen sikerült kirándulás.

Az a feltűnően érezhető vendégszeretet, melyel a dalárda vezetősége és tagjai elhalmozták Tárca Bertalan főtitkárt, a hálának és elismerésnek a látható szimbóluma azon kitartó és akadályt nem ismerő szakadatlan munkáért, melyet Tárca főtitkár a magyar dalos szellem ápolása és ébrentartása érdekében kifejtett.

Szívesen látott vendége volt Tárca főtitkár a ditrói dalosoknak, akiktől a közelebbi vizionlátás reményével bucsuzott. Isten vezérrelje fáradságos s remélhetőleg eredményes munkájában, melynek célja, hogy vármegyénknek a dal iránt eddig közömbös községei is hangosak legyenek ezután az alakítandó magyar dalárdák énekétől. Adja Isten ugy legyen.

Egy jelen volt.

Szombaton, aug. 24-én a Laurentziben

Kőrösladányi-est.

Ki tudja, hol van?

Van-e valaki közülünk, aki néha-néha ne sóhajtana fel így: ki tudja, hol van? Anyák gondolnak ezzel a sóhajtással, eltűnt gyermekükre, régi-régi kedvesét idézi így az ember, vagy egy-egy barátját, akitől elszakította a sors. Aki beszélgetni akar valamely távollevő kedvesével, aki hallani akarja az ő hangját, látni az alakját és érezni a közelségét, aki meg akarja tudni, él-e, hal-e, mit csinál az eltűnt barát, az menjen el szombaton este 9 órakor a Laurentzi nagytermébe, ahol Kőrösladányi György, a világhírű szuggesztör tartja előadását. Kőrösladányi nem művel csodákat: az ő mutatványai mind a tudomány tiszta tükréből valók, egy olyan tudomány köréből, amely a lélek csodálatosnak látszó képességeit tárja föl. Az érdekes előadásokra szóló jegyek árai: fenn tartott 80, I. hely 60, II. hely 40, állóhely 20 lej.

HIREK.

Epilógus.

A csikszeredai kórház újabban furesa megkezeléssel szolgál a belépőknek. A lépcsőfeljártnál csendőr áll, szolgálatban, vállán fegyverrel, s az egyik betegszoba ajtajánál egy másik, ugyancsak teljes felszereléssel.

*

Külön szoba egyetlen ágyán fekszik egy beteg. Elég rossz bőrben van. A kötésekkel csak a szeme és egy kis darabka áll látszik ki. A többi minden fehér.

Hirsch Hugó főorvos napi vizitjén végigjárja betegeit. Bemegy a külön szobába. Ahogy belép, a beteg arca felvidul. Nagy, nyugtalan szemei izzanak.

A főorvos beszélget vele. Kérdezi, hogy érzi magát. A beteg felel. Panaszol, sóhajt. A barátságos, megnyugtató hangra az ő beszélgetésének tónusa is változik: remél. Még gyenge, de némsokára jobban lesz, meggyógyul.

S a távozó főorvost a gyógyuló beteg kutyahűségű hálás pillantása kíséri.

Ahogy a beszélgetés lefolyt, azt hittem volna, hogy a kórházi ágyon valami nem közönséges, kiváltságos, hogy úgy mondjam, favorit beteg fekszik, akinek gyógyulása okvetlenül kell, hogy valamit jelentsen, fontosat, családnak, gyermekeknek, a társadalomnak. Más különben miért volna e kiváltságos figyelem — főorvos részéről és a hálás pillantás a betegtől.

A fejeződüléről látom: Suciu Aron. Foglalkozása nincs kitéve.

*

A szemben lévő szobában egy másik beteg. Ugyancsak bekötött arccal. Lungu György, a hős csobán, aki a gyergyói rablókat lefegyverezve, súlyosan megsebesült.

A főorvos megkérdezi, hogy van. Vála-

szol, hogy jól s közben kezét csókol. Megcsókolja azt a kezét, amelyik beheggeszti az ő sebet, s azt is, amelyet ő ütött, a társadalom védelmében.

*

Közben még sok-sok beteg kerül elő, s meglepve veszem észre, mindegyiknek kijár ugyanaz a figyelem, megkülönböztetett bánásmód, ami az elsőnek, a másodiknak.

*

Valahogy furesa dolog ez az élet.

Küzdünk, harcolunk. Egyikünkről azt mondják, becsületes ember, s mindenki tiszteli azt. A másikra, hogy gazember, azt az egész világ lenézi.

De elég, hogy megsebesüljön egyik és másik ahoz, hogy a legteljesebb mértékben egyenlők legyenek — egy időre.

Mert ugy-e, amikor a kórházból kikerülnek, mégis csak különböző az a bánásmód, amely György Lungura vagy Suciu Aronra vár. Megint csak egy időre.

Mert azután, két év, tíz év, husz év múlva, egyiknél is, másiknál is eljön a nagy kiegyenlítő, a Halál.

Amely után végre igazán, tökéletesen, véglegesen egyforma a földi elbánása Suciu Aronnak, Lungunak, neked, nekem, mindenkinek.

— Harang ajándékozás. Lukács Antal gyergyóalfalui birtokos, kereskedő a marosjáraí rom. kath. egyházközségnek egy 200 kilós harangot ajándékozott. Ezzel tetézte ezen kegyes szívű ember adományainak számát. Isten fizesse meg gazdagon jószágát.

— Főgondnoki beiktatás. A marostordamegyei marosjáraí rom. kath. templomban folyó hó 18-án iktatta be főgondnoki állásába Szabó György apát-plebános Márk Simon körtvélyfajai földbirtokost, kit a kath. hivek egyhangulag választottak meg és a Kegyelmes Püspök atya kinevezett. Az új főgondnok nagyszámú hivek jelenlétében tette le a főgondnoki esküt. Az új egyházközség a főgondnok urban hathatós támaszt nyert. Ad multos annos!

— Áthelyezés. Alfaluból Udvarhelyre áthelyezett Smiali József segédlelkész helyére a Kegyelmes Püspök ur Köllő Ignác ujmisést nevezte ki, ki állását már el is foglalta.

— Művész-est. Folyó hó 27-én, kedden tartják egyetlen hangversenyüket Laurentzinél Hevesi Piroška zongoraművésznő, Sprencz Helén, a berlini akadémia kiváló cellistája és Pfeiffer Alfréd opera énekes. E nagy művészi eseményre felhívjuk a zenekedvelő közönség figyelmét. Belépő jegyek 50 és 100 lej.

— Adókönyvecskét kapunk. A napokban küldötte meg a pénzügyminiszterium az egyes pénzügyigazgatóságoknak az adókönyvecskéket, melyeket már olyan régen várunk, kereskedők, iparosok, gazdák egyaránt. Teljesen bizonytalan volt az eddigi nyugta rendszer, amennyiben nyugtája elkallódott. Természetesen ebből rengeteg baj származott. A könyvecskék 1928—1932. évig, vagyis négy évnek megfelelő be-

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy
fodrászüzletemet
a mai kor igényeinek meg-
felelően,

ujjonnan rendeztem be.

Legmodernebb
női szalon!

Hajmosás!

4-1

Viz és vas ondulálás!

Manicur.

Pedicur.

Szíves pártfogást kér:

NAGY DÉNES, fodrász.

osztásban készültek. Kemény karton boríték, ára 5 lej. Minden adóköteles a könyvecskét kicserélni tartozik, ellenkező esetben 500 lej pénzbírsággal büntetik.

— **Drágul a marhalevél.** A marhalevelekre az eddigi érvényben levő rendelkezések szerint 8 lej 50 bani értékű bélyeget kellett ragasztani. A bukaresti központi bélyegbizottság legutóbb tartott ülésén az eddigi érvényben levő rendelkezést megváltoztatta. Elrendelték, hogy ezután minden állat után, amelyik a marhalevelen szerepel, 8 lej 50 bani értékű okmánybélyeget kell leróni. Abban az esetben tehát, ha a gazda egy marhalevélre több állatot vétet fel, minden állat után le kell fizetnie a 8 lej 50 banit. Ez az intézkedés újabb terhet ró az amúgy is sok anyagi gonddal küzdő gazdákra.

— **Tűz Alfaluban.** F. hó 18-án, vasárnap délután fél 4 órakor, eddig ismeretlen okból, Szakács Albert alfalvi gazdálkodó istállója meggyulladt és csakhamar csúre is lángokban állott.

Szakács Ferenc istállója, mely a meggyült épülettel össze volt építve, ugyancsak meggyulladt.

A megszáradt deszkás épületek pillanatok alatt lángokban álltak és félni lehetett, hogy a szomszédos gazdák épületei is kigyuladnak. Az első percekben érkező tűzoltók munkája a tűz körüli épületek megmentésére irányult, melyekre valószínűsíthetően hullott az égő épületekről és csak azután támadhatták meg a tüzet, melyet az épületekben felhalmozott nagy mennyiségű szén és szalmás gabona miatt csak az esti órákban tudtak teljesen leoltani. Nagy szerencse volt, hogy ünneplévé, a férfi lakosság a faluban tartózkodott és hogy a tűzi fecskendők is mind üzemzavar nélkül működtek; látni lehetett, hogy a szépen kijavított és rendben tartott tűzoltó gépekkel milyen munkát lehet végezni.

Hála az alfalvi, csomafalvi és gyergyószentmiklósi tűzoltók derekas munkájának, a tüzet sikerült lokalizálni, ami nagy szárazság mellett igazán kiváló teljesítmény volt.

A kár egy kevés része biztosítás útján megtérül.

Ajánlatos volna minden gazdának egy általános biztosítást kötnie, hogy adott esetekben kiségitve legyen.

— **Megkerült a piatrai prefektus rablója.** A semmiféle hivatalos statisztikában nem szereplő rablással foglalkozó egyének száma egyelőre újra kevesebb lett. Két hét előtt kirabolták volt Duțu Isăcescu, piatrai prefektust s elszedték tőle 260.000 lejt, meg más néhány embertől vagy 60.000 lejt és apró értéktárgyakat. A hirtelen és erősen bevezetett nyomozás két hét alatt meghozta gyümölcsét s a négy rabló közül egyik, egy Dobreanu nevű hangui lakos, a csendőrség kezére került. Menekülni próbálva, a Bistricioara-ba vetette magát, de a sebes vizet nem sikerült átvágnia s belefulladt. Társai így egyelőre ismeretlenül maradtak. A rabolt pénz hollétéről nincs értesülésünk.

— **Megjelent az Autó-Tőzsde augusztusi száma,** amely gazdag szakmabeli tartalmánál fogva az autósakma hivatásos és amatőr képviselőinek nélkülözhetetlen lapja. Igen érdekes és tanulságos cikkeken kívül változatos bel- és külföldi híryanag élénkíti a lap tartalmát. Előfizetési díj csak 120 lej egy egész évre. Megrendelhető a kiadóhivatalnál: Cluj, Strada Memorandului 22. Etaj I.

Értesítés.

URI
SZABÓ
SÁG

Tisztelettel értesítem Gyergyóvidék igen tisztelt közönségét, hogy Gyergyószentmiklóson, Fogarassy-ut 5. számú ház emeletén f. év augusztus hó 15-én

uri divat szabóságot

nyitottam. E szakmában kifejtett sok évi gyakorlatom biztosíték arra, hogy igen tisztelt rendelőkimnek kifogástalan s minden igényt kielégítő munkát adhatok. Szíves pártfogást kér tisztelettel:

Balázs Lajos, uri divatszabó.

SPORT.

Magyarország világraszóló győzelme a hatos nemzetközi tornán.

Kedden fejeződtek be a hatos vízpoló torna küzdelmei Budapesten. A magyar csapat az egész külföld elismerését kivívó formában győzte le minden ellenfelét s bebizonyította, hogy jelenleg a magyar együttes a világ legjobb vízpoló együttese.

Szombaton 10:6 arányban győzték le Franciaország csapatát.

Vasárnap délután került az öt napos nemzetközi küzdelem legérdekesebb száma eldöntésre. A magyar vízpoló csapat akarta megmutatni az egész világnak, hogy a németek amszterdami győzelme nem volt reális. Meg is mutatta olyan szenzációs formában, hogy a világbajnok német csapatot valószínűleg lehengerelte. 7:1 arányú győzelmet még a legvéresebbek sem reméltek. De a magyar csapat soha nem látott tökéletes összjátékkal és határtalan lelkesedéssel, amit a Császár-fürdő 6000 főnyi közönségének extázisa még a végsőkig fokozott, felülmúlta önmagát s világhíréhez méltó revánst vett a németeken.

Kedden Belgium csapata ellen játszott a magyar csapat. Ujból 7:1 arányú győzelmet arattak a belgák felett s így minden ellenfelét óriási fölényrel győzve, nyerte meg a nemzetközi meccset.

Végleges eredmény tehát:

1. Magyarország.
2. Svédország.
3. Németország.
4. Belgium.
5. Franciaország.
6. Anglia.

A magyarok óriási fölényére jellemző, hogy negyven gólt dobtak s csak tizenegyet kaptak az öt nemzet fiaitól.

A magyar—német uszómérkőzést a magyarok 3:0 arányban nyerték.

A hatos torna keretében bonyolították le a magyar—német uszó mérkőzést is, ami a magyaroknak újabb sikereket hozott.

A 4×200 méteres stafétát 9 perc 35-6 mp. alatt nyerték, amihez hasonló jó időt még sehol a világon nem usztak. A magyarok új világrekordja érthető felütést keltett a világ sportköreiből.

A 4×100 méteres stafétát ugyancsak kiváló idővel a magyarok nyerték. Dr. Bárány szenzációs formában 59 mp. alatt tette meg a távot.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy darab jókarban levő tölőkoesi-szék eladó. Cim a kiadóban. 3-2

Eladó belsőség a Szárhegyi-ut 3. sz. alatt (Bende-féle) egyben, vagy parcellázva is, továbbá a Gimnázium-ut 3. sz. alatt belsőség vendéglővel, ipar-engedéllyel együtt. Ez utóbbi bérbe is vehető.

Értekezni lehet: Burján Péterné-vel, vagy Madaras István bankhivatalnoknál. 8

Megvételre pénzszerényt keresünk. Cim a Sándory-nyomdában. 3-3

Eladó Madaras-utca 1. szám alatt egy külön álló, ujonnan épült kőház. Érdeklődni Vasut-utca 100. szám alatt Jánossy Sándornál lehet. 4-3

H A AZT AKARJA,

hogy dusan felszerelt s a mai kor igényeit teljesen kielégítő áruraktára, avagy műhelyének kiváló készítményei köztudomásúvá legyenek, úgy

OKVETLEN HIRDESSZEN

a
GYERGYÓI UJSÁG-ban.

ÉRTESÍTÉS

3-2

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **GYERGYÓSZENTMIKLÓSON GÁBOR ÁRON-UTCA 7. SZ. ALATT**

uj kárpitos műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden szakmába vágó munkát legelőnyösebb és legolcsóbb kivitelben.

Szíves pártfogást kér tisztelettel:

BALÁSI ERNŐ.

A nyári

könyvkiadások
koronája az új

WALLAGE

sorozat drb-kint egész vászonba kötve

110 lejbe kerül.

Ne sajnálja a fáradságot, tekintse meg a

Sándory

könyvkereskedésben.

BALLA ISTVÁN

hatósági engedéllyel bíró
villanyszerelő

el-vállal minden-fajta elektromos szerelést és javítást. Mivel nagy külföldi gyakorlattal rendelkezik, azért olcsón, izléses kivitelben és műszaki pontossággal dolgozik. Költségvetéseket bárkinek díjtalanul készít.

Cim: Selyem-utca 69. sz.

Marosvásárhelyi Szanatórium

Részvénytársaság

felvesz:

sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, bel- és idegyógyászati, bőrgyógyász, urológiai, fül, orr, gége, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket. Röntgen, Quarz, Diathermia és egyéb fizioterápiai kezeléseket.

Napi ápolási díj:

ellátással első osztályon 300 lei, másodosztályon 200 lei. 52-12